

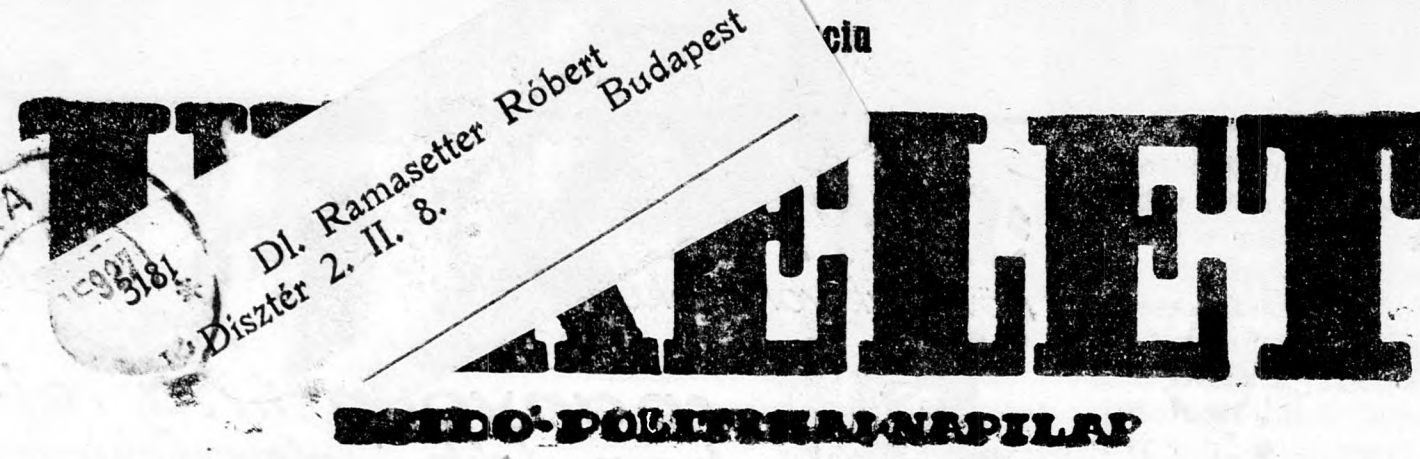
Szerkesztőség, kiadó-
hivatal és nyomda:

Cluj-Kolozsvár, St. Baron
s. Pop (Brassai-utca) 10.

Telefon:
Szerk. és kiadóhivatal
9-77

Sz. N. Sz. — — — 2-26

Egyes szám ára pályá-
száron és vidéken 5 lej
Bukarestben is 5 lej

ELOFIZETESI ARAK

Romániában
Egész évre — — 1150
Félévre — — — 600
Negyedévre — — 20
Egy hónapra — — 110

Csehszlovákiában
Egy hónapra Ck 40—
Egyes szám — — 5—

1927 november 26 Szombat

Cluj-Kolozsvár * X évfolyam * 266 szám

5688 Kiszlév 2

Bratianu Vintila Stirbey herce- get ajánlja a régenstanácsnak a nemzeti kormány elnökéül

Az elhunyt miniszterelnök véga-karaja szerint pompa nélkül megy végbe a teme-
lés. Bratianu Jonel halálhírét drámai mozzanatai

(Bucuresti-Bukarest, november 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap délután kísérik utolsó útjára az ország váratlanul elhunyt miniszterelnökét és míg Bratianu Jonel kihült tetemét nem helyezték örök nyugalomra florica rezidenciájában, „hallgatnak a politika muzsái” a fővárosban. Az örökség, amelyet maga után hagyott, súlyos. Sirja fölött talán az eddiginél is szenvedélyesebben csapnak össze a hullámok. Egyelőre azonban szélcsend van, Bratianu Jonel egyszerű, minden pompa nélküli ravatalon fekszik és Bukarest temetésre készül.

Bratianu utolsó útja

Tegnap délután 5 órakor a kormány néhány tagja értekezleten állapította meg a miniszterelnök utolsó útjának részleteit. Az értekezleten résztvettek Duca belügyminiszter, Dimitriu közlekedésügyi miniszter, Tatarescu és Franasovici belügyi államtitkárok, Nicolaeu tábornok, Bukarest rendőrprefektusa és Morarescu államvasuti vezérigazgató. Ma délelőtt 11 órakor az Amsa-templom papjai istentiszteletet tartottak az elhunyt lelkiüdvéért. A koporsót ezután ágyutalpra helyezték és a Boulevardul Jon Bratianu, valamint a Franklin-uccán keresztül az Athene-palotába szállították. A koporsó mögött a Bratianu-familia tagjai, a kormány tagjai és az elhunyt miniszterelnök politikai barátainak nagy tömege haladt.

Mindenütt az utvonalon, ahol a menet végighaladt, az emberek ezrei álltak sorfalat a gyászmenetnek. Bukarest külső képét egészen megváltoztatta Bratianu Jonel hirtelen halála: nemcsak középületeken, hanem magánházakon is gyászlobogók lengenek. A főváros ma is a halál hírének hatása alatt áll, az emberek csoportokba verődve tárgyalják a miniszterelnök halálának következményeit.

Az egyszerű ravatal

A koporsót az Atheneum-palota dísztermében ravatalozták fel. A halott utolsó kívánságához híven a gyászpompa minden szokásos formáját mellőzték ezuttal: az egyszerű tölgypokorsót egy minden dísznélküli emelvényre helyezték el és a halottat nemzetiszínű zászlóval borították be. Koszorúk, virágok nem díszítik a ravatalt, amelyen némán fekszik, a halál mindent kiegyenlítő nyugalmában megpihenve az az ember, aki tegnap még ennek az országnak az ura volt. A felravatalozás után a termet megnyitották a közönség számára és a koporsó előtt valóságos népvándorlás indult meg. Magas állami méltóságok, katonatisztek, a diplomáciai kar képviselői, tisztviselők, a főváros minden társadalmi osztályának képviselői defilálnak el a halott előtt, akinek fejénél felváltva állnak őrt a képviselőház és a szenátus liberális tagjai.

Az utolsó ceremónia

A ma délelőtt tartott minisztertanács megállapította a miniszterelnök temetésének végleges programját. Vasárnap reggel 9 órakor Pimen moldvai metropolita istentiszteletet tart a koporsó mellett. A ravataltól balra a gyászoló család, a régenstanács, a kormány; jobboldalt a diplomáciai kar és a törvényhozótestületek küldöttségei foglalnak helyet. Az udvaron a hatóságok kép-

viselői helyezkednek el, a palota bejárója előtt pedig a liberális párt küldöttségei. A halottas menet délelőtt 10 órakor indul el az Athene-palotából az északi pályaudvar felé. Innen két különvonat fogja szállítani a gyászolót Florica-ba, ahol örök nyugalomra helyezik Bratianu Jonel földi maradványait.

Az eddigi tervek szerint bucsubeszédnek sem lesznek a sírnál.

A külföld részvétele

A francia miniszterelnök a következő táviratot intézte Bratianu Vintila miniszterelnök-höz: Kérem fogadja a francia kormány rokonszenvét és az én személyes részvételemet a kegyetlen és oly váratlan csapásért, amely önt sújtotta és fájdalmasan éri egész Romániát.

Seipel kancellár, Románia bécsi követe előtt adott kifejezést az osztrák kormány részvétele-
nek. A bécsi lapok hangsúlyozzák, hogy Bratianuval a nemzetközi politikának egyik markáns alakja tűnik el és remélik, hogy halála a román pártviszolyok enyhülését fogja maga után vonni.

A magyar kormány báró Villányi bukaresti követet bízta meg, hogy fejezze ki a részvételt a román kormányhoz és a családnak. Stresemann a következő táviratot küldte Bukarestbe: Bratianu halálának híre nagyon megindított. Kérem Excellenciát fogadja legőszintébb részvételemet.

A külföldi sajtó különböző kommentárral kíséri a Bratianu haláláról szóló távirati jelentést. Párisban a halál híre mély benyomást keltett. A francia lapok azt írják, hogy Bratianu halálának nem lesznek nemzetközi következményei, de román belpolitikai szempontból nagyjelentőségű eseményekre lehet elkészülni.

Bratianu Jonel utolsó pillanatai

Az ország közvéleményét váratlanul érte a miniszterelnök hirtelen halála. Különböző verziók keringenek a halál közvetlen oka felől. Az ideérkező bukaresti lapok most részletes és minuciózus pontosságú leírását adják a kórnak, amely a miniszterelnököt magával ragadta és amelyről az orvosi kritika egyhanguan megállapítja, hogy csak a legrikkább esetekben lép fel. Vasárnap este láza volt a miniszterelnöknek, mandulái megdagadtak és egy normális mandulagyulladás tünetjei látszottak. A rendes kezelés azonban nem bizonyult hatásosnak: rövidesen kiderült ugyanis, hogy nem egyszerű mandulagyuladról van szó. Az első diagnózis hibás volt. Míg ugyanis a mandulagyuladással a hőmérséklet sokszor 41 fokra is felemelkedik, de az általános közérzet jó ma-

rad, addig a miniszterelnök láza 38 fok körül ingadozott, általános állapota azonban nagyon rossz volt.

A miniszterelnök felesége, Elza Bratianu asszony szorongva figyelte férje állapotának rosszabbodását és aggodalmának az orvosok előtt is kifejezést adott. Az újabb vizsgálat megállapította azután, hogy a gyuladás rohamosan terjed, mire a gyuladt mandula váladékát a fővárosi vegyészeti intézet laboratóriumában bakteriológikus vizsgálat alá vetették. Ez a vizsgálat megdöbbentő eredménnyel végződött: streptococcus fertőzést állapítottak meg. A streptococcus egy rohamosan szaporodó baktérium, amely irtózatossággal fertőz és a nyelvedkelő körül váladékot választ ki, amely lehetetlenné teszi a légzést.

Angheliescu miniszter felkapja a földre ejtett kést

A streptococcus fertőzést Angheliescu közoktatásügyi miniszter vette észre elsőnek. Ez szerdán reggel történt és Angheliescu azonnal elküldött Mezianu gégespecialistáért. Bratianu-nak ekkor már fulladási rohamai voltak úgy, hogy Mezianu azonnal operációra határozta el magát. Azonban midőn az operálókést kezébe vette, keze reszketni kezdett úgy, hogy az

operációt nem tudta végrehajtani. Angheliescu miniszter, aki évekkal ezelőtt orvosnár volt, az utóbbi években azonban már egyáltalán nem praktizált,

maga kapta fel a kést, amely Mezianu kezéből a földre esett.

Bratianu ekkor már rettenetesen hörgött ug y

Királyi udvari szállító

Brillians, arany,
valódi ezüst és kinaezüst áruk

a legfinomabb minőség, dus választékban

Henry S. BRAUNFELD

ékszerüzletében kaphatók.

Cluj, P. Unirii 15. Tel. Int. 6-43.

A „Times” kiemeli államférfiúi képességeit. Összetartásra, nemzeti koalíciós kormányalakítására buzdítja a románokat. A „Journal des Débats” vezércikkében hangsúlyozza, hogy Romániának jelenleg nagy szüksége van komoly államférfiakra. Franciaország őszinte és nagy barátját vesztette Bratianu Jonelben.

Belgrádban a halálhír feltűnést és aggodalmat keltett. Nem látják tisztán a következményeket. Bratianu nagy szimpátiának örvendett Jugoszláviában. A lapok meleghangú cikkeket parentálják el, hangsúlyozzák érdemeit és Pasiccsal hasonlítják össze.

A „Berliner Tageblatt” szerint Románia helyzete komoly, mert a Bratianu-kormány tevékenységével megteremtette a változás előfeltételeit.

Az erdélyi zsidóság részvétele

Az általános gyászban, amely az országot a miniszterelnök halálával érte, az erdélyi zsidóság is osztozik. Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség a következő kondoleáló táviratot küldte el Bukarestbe:

„Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség mély részvételt fejezi ki a pótolhatatlan veszteség fölött, amely a kormányt és az országot Ion. I. C. Bratianu hirtelen elhunytával érte. Az erdélyi zsidóság megindult szívvel osztozik a román nép gyászában.

Dr. Fischer József elnök.”

hogy az operatív beavatkozást egy pillanattal sem lehetett késleltetni. Anghelcsunak már arra sem volt ideje, hogy kezét mosson s fertőtlenítenetlen kézzel fogott hozzá a súlyos gégecsömetszési operációhoz. Midőn a mesterséges légzőcsövet sikerült elhelyezni, Bratianu kissé megkönnyebbült és ismét lélegzeni kezdett. A mesterséges légzőcső két órán belül azonban újból megtelt gennyel úgy, hogy másodszor is operatív beavatkozásra került a sor.

Már csak csoda segíthetett

A veszedelmes fertőzés közben vészes gyorsasággal terjedt. — Estefelé az orvosok már látták, hogy a beteget csak csoda árán menthetik meg. A mikrobák behatoltak az egész szervezetbe: a máj már egyáltalán nem működött és húgyvadákat még mesterséges eszközökkel sem lehetett kiválasztani. A pulzus 130—150 között variált. Az este 9 órákor végbevitt operáció már csak a véletlenbe, az esetlegesbe való kapaszkodás volt. Ezt az operációt Nasta professzor hajította végre. Nem sikerült.

Ez az operáció súlyos kimeneteli volt Nasta professzorra nézve, aki az operáció közben megvágta az egyik ujját. A rögtön alkalmazott fertőtlenítés eredménytelen maradt s a professzor ujjá percek alatt megdagadt. Attól tartanak, hogy Nasta vérmérgezést kapott. A beteg nem engedte meg, hogy érzékeltelensék. Mindvégig teljesen öntudatlan volt és bámulatos erővel tűrte a fájdalmas műtétet.

Közben az orvosok minden lehetőséget elkövettek, hogy Bratianu az életnek megmentsék. Antiszeptococcus-szérummal, kámforinjekcióval, digitálissal próbálták a szív működését megerősíteni, mindhiába. Egy negyed órákor megpróbálták lokalizálni a gennyesedést. Ez is hiábavalónak bizonyult. A légzés egyre hörgőbbé, nehezebbé vált. Oxigénballonokkal próbálták a légzést előmozdítani.

A haldokló vizsgáltja környezetét

A miniszterelnök még mindig remélte, hogy felgyógyul. Papirost kért és ezt írta az aggodva föléje hajló Anghelcsunak:

— Ne légy annyira felindult.

Később, ugyancsak írásban szomjuságról panaszkodott. Egy óra tájban izzadni kezdett a beteg. Az orvosok jó jelnek tartották, mert az izzadás utján távolítja el a beteg testéből a mérges anyagokat, amelyek a vese tehetetlensége miatt nem távoznak el a testből. Forróvizet üveget tettek a beteg lábához, hogy az izzadást elősegítsék és oxigén ballonnal a légzést próbálták előmozdítani. De rövidesen kiderült, hogy hideg izzadás volt: az agónia vészes előjele.

Az utolsó kísérlet

Ekkor érkezett meg a beteg ágyához fia: George Bratianu. Fél háromkor — miközben állapota egyre rosszabbodott — dr. Danielopol professzor az utolsó oxigénballonnal próbálkozott életet önteni a betegbe. Három órákor az összes orvosok konziliumot tartottak és a konzilium után közölték a család tagjaival, hogy a katasztrófa már csak órák kérdése. Fél 4 órákor a miniszterelnök — aki addig robusztus opti-

SANTOL AZ UJ KÉSZÍTMÉNY

növénykivonatokból és MENTHOL-ból, mindennemű hűlésből eredő betegség, ugymint:

spanyol nátha, fej-, kar-, láb-, idegfájdalom, szurás, köszvény stb. ellen biztos hatású.

Minden gyógyszerárán és droguerében kapható

SANTOL

BEDORZSOLO

mizmusával még mindig bizott a felgyógyulásában — érezte, hogy ereje elhagyja. Ekkor magához kéréte feleségén és fián kívül öccsét; Vintila és Bébé Bratianu, rokonait, Niculescut, Drobantiut és Stirbey herceget. Stirbey, akit ugyancsak nemrég operáltak és aki betegesen feküdt ágyában, azonnal Bratianu halálát ágyához sietett.

Megöszült a halállal való viaskodásban

Félöt előtt öt perccel Franasovici belügyi államtitkár elindult a régenstanácsnak jelenteni, hogy a megmentés minden reménye elveszett és hogy minden pillanatban várni lehet a katasztrófát. Félhatkor Mihalescu Amza-templombeli pap feladta a betegnek az utolsó kenetet. Hat óra után öt perccel agónizálni kezdett Bratianu. Az agónia rendkívül súlyos volt: a

miniszterelnök fizikuma irtózatossá túsá vivot a halállal. Hat óra után tíz perccel Duca, Stelian Popescu és Nicolaeu tábornok rendőrprefektus a telefonkabinban már megbeszéltek a miniszterelnök halálával kapcsolatosan fogantatandó intézkedéseket. Háromnegyed hét órákor meghalt Bratianu Jonel.

A rövid, de szenvedéssel teli betegség és az utolsó percek vívódásai rendkívül megviselték a miniszterelnököt. Akik halála után látták, megdöbbenve állapították meg, hogy haja, szakállja, amelyet néhány nap előtt megtekete szálak tarkítottak, teljesen megöszült. Szemei beestek, arca ijesztően összeesett. Bratianu hirtelen halálát a Take Jonescuval hasonlítják össze, aki ugyanebben a korban és ugyancsak egy ritka betegségben halt meg, amelyet azután Take Jonescu-betegségnek neveztek el.

Ismét Stirbey-kormány következik?

Amint tegnap már röviden jelentettük, Bratianu Vintila, az új miniszterelnök kontaktusba lépett a pártvezérekkel nemzeti kormány alakítása érdekében, amelyben valamennyi párt együttműködne. Bratianu Vintila kijelentette a régenstanács előtt, hogy kormánya csak ideiglenes jellegű. Bratianu Vintila lakásán kereste fel Maniu Gyulát, akinek megköszönte részvét-kívánságait és arra kérte, legyen segítségére pártjával a nemzeti erők együttműködésének kormányában. Maniu ismételt hangoztatta követeléseit: a parlament feloszlatása és a törvényességhez való visszatérés. A nemzeti kormány a választások levezetésére hivatott és a választások után olyan kormány következék, aminőt a nemzet akarata a választásokon megjelöl.

Maniu kitart álláspontja mellett

Maniu tehát szilárdan kitart principiumai mellett, amelyeket évek óta nem szünt meg hangoztatni és a jelek szerint a nemzeti parasztpárt vezérét a politikai élet homlokterébe sodorták az utóbbi napok eseményei. A „Politica” jelentése szerint Bratianu Vintila miniszterelnök közvetlenül a temetés után nemzeti kormány alakítását fogja javasolni a régenstanácsnak és a régenstanács elnökekül Barbu Stirbey herceget fogja ajánlani. A „Politica” szerint ebben az esetben a liberálisok hajlandók volna elfogadni Maniu Gyula súlyos feltételét: a mosiai parlament feloszlatását.

Bratianu Vintila egyébként ma délelőtt beszélgetést folytatott Jorga professzorral, akit táviratilag hívtak a fővárosba Valeni de Munteből. Jorga professzor ezután audiencián jelent meg a régenstanács előtt. Jorga professzor kifejtette a régenség előtt a Bratianu Jonel halálával beállott kormányválság megoldására vonatkozó álláspontját. Hír szerint Jorga kijelentette, hogy a nemzeti kormány eszméjét csak abban az esetben fogadja el, ha abban a nemzeti parasztpárt képviselői is résztvesznek. Az audiencia után Jorga hosszabb megbeszélést folytatott Mihail Popovici nemzeti parasztpárti vezérrel. Averscu tábornok az audiencián a nemzeti kormány eszméje mellett nyilatkozott, melyet a tábornok szívesen elfogadna. Kétségtelen, hogy a többi pártvezérek elfogadják a Averscu közreműködését.

Bratianu Vintila a párt új elnöke

A liberális pártvezetőség krízise — ugylát-szik — megoldást nyert. Bukaresti lapjelentés szerint a párt végleg Bratianu Vintilát jelöli a párt elnökéül, a miniszterelnök utolsó kívánságának megfelelően. Bratianu Jonel még a halálos ágyáról visszonyult az életbe és eldöntötte a hatalmas rivalizálást, amely Duca jelenlegi belügyminiszter és Vintila között a pártelnökségért folyt. Midőn az új kormányban Duca a belügyi tárcát foglalta el, általános volt a hit, hogy Bratianu öt szemelte ki utódjává. Talán az utóbbi, Manoilescuval összefüggő események változtatták meg a miniszterelnök elhatározását. Bratianu Vintila rendkívül heves, indulatos természet, kevés van benne a diplomaták simaságából és alig hiszik, hogy meg tudja őrizni a fegyelmet a pártban, amelynek kereteit az utóbbi időben már csak Bratianu Jonel személye és vitathatatlan tekintélye tartotta össze.

Bucuresti-Bukarest, november 25. A kormány megállapította a temetés végleges programját, amely így szól: Reggel 9 órákor gyászmise az Atheneumban, a család, a miniszterek, a parlament tagjai, a diplomáciai testület és az állam méltóságai jelenlétében. Azután a koporsót az ágyu lafettájára helyezve az állomásra szállítják, miközben a főváros összes harangjai zúgni fognak.

A menetet egy csendőrosztog fogja megnyitni, azután a liberális párt delegációja, majd a klérus következik, azután az elhunyt kitüntetései fogják vinni, majd a halottaskocsi következik, amely mellett a kamara és szenátus elnökei, a kormány tagjai és két tábornok fognak kordont tartani.

A gyászkoesi után a család tagjai, a metropoliták és a püspöki kar, a hatóságok és a hadsereg képezik a halottasmenetet, amelynek az egész utvonalon az iskolák növendékei és katonaság fog sorfalat állani. A pályaudvarról különvonat viszi a klérust, a családot, a sajtó és a hatóságok kiküldöttéit. A különvonat 12 óra 15 perckor indul az északi pályaudvarról és 12 óra 20 perckor követi a parlament tagjainak különvonata. Floricában a koporsót egy parasztszekerre helyezik, amelyet 6 ókor fog beállítani az elhunyt földesur családai sírboltjába.

Mottó:
Zongoravétel
bizalom dolga

Legnagyobb garancia erre az 58 év óta fennálló

Triska I. cég

kitűnő hírneve, mint egyetlen és legnagyobb szaküzlet Erdélyben. — Förster világ-márka vezérképviselése.

Zongorák

kaphatók hosszabb részletfizetési feltétel mellett is. Cluj, Str. Saguna 14. Telefonszám 4-19.

(Cluj-Ko tudósítójától választmány behajtásának választmány illetékek öss Ismeretes, h azzal a mód adókat. Dr. sére az álla a jövőben, város is ny amelyeket a

Eddig us geinek kellett gyakran meg több adót v

A városi iveket a p pontosítani tisztviselői e gét és így illetékek ki felelősek.

Lapunk dr. Simon A illetékreform újabb illeték épen ezért a iveket pontos kozatok egy kában levő e

Munkatár összefüggésbe kördésére tere zönség érdek előtt. Dr. Sir latkozott. Ki dön a városi séggel kívánja teljesíteni, az zönséget van nemtörődömsé many működé

— Így pé a háztulajdon rosi tanácsal zetek nem f s ez nagy mé zetőségének s folytatta dr. S hatnának a ta lehetőségét an resztülvgye. vezeteknek u kontaktusba s kell megtenni

Dr. Simon ról nyilatkozot vetés reális ala

Bu
Haj

Tg.-Mures

SzéK
Erdélyrészi Bu

Bösendorfer, S
Wirth, H o f f
gyárak képv

Hitelképes egy

Gy

Uj rendszerrel fogják behajtani a városi adókat

Dr. Simon Alexandru városi tanácsos nyilatkozata a jövő évi költségvetésről s a különböző polgári szervezetekről

(Cluj-Kolozsvár, november 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) Kolozsvár városi tanácsának állandó választmánya legutóbbi ülésén a városi illetékek behajtásának ügyével foglalkozott. Az állandó választmány határozatot hozott, mely szerint az illetékek összeírását december 5-én kezdik meg. Ismeretes, hogy a városi illetékeket eddig nem azzal a módszerrel hajtották be, mint az állami adókat. Dr. Simon városi tanácsos előterjesztésére az állandó választmány elhatározta, hogy a jövőben, úgy mint az állami adóhivatal, a város is nyilatkozási íveket fog kibocsátani, amelyeket a közönség maga fog kitölteni.

Eddig ugyanis a polgármesteri hivatal közegeinek kellett meglátogatniuk az adófizetőket és gyakran megtörtént, hogy téves adatok alapján több adót vetettek ki némely polgárra.

A városi illetékekről benyújtott vallomási íveket a polgármesteri hivatalban fogják központosítani és miután ez megtörtént, a város tisztviselői ellenőrzik a nyilatkozatok helyességét és így nem fordulhat többé elő, hogy az illetékek kirovása után százával érkezzenek a felebbezések.

Lapunk munkatársa beszélgetést folytatott dr. Simon Alexandru városi tanácsossal a város illetékreformjáról. Dr. Simon kijelentette, hogy újabb illetékeket a város nem fog kivetni és épen ezért a város lakosságának érdeke a kérdőíveket pontosan kitölteni, hogy ezek a nyilatkozatok egybehangzók legyenek a város birtokában levő adatokkal.

Munkatársunk ezután a súlyos illetékekkel összefüggésben azoknak a szervezeteknek a működésére terelte a beszélgetést, amelyek a közönség érdekeit képviselik különböző fórumok előtt. Dr. Simon e kérdésre kedvezőtlenül nyilatkozott. Kijelentette, hogy ugyancsak, amíg a városi tanács a legnagyobb munkakészséggel kívánja a város lakosságának kívánásait teljesíteni, azok az alakulatok, amelyek a közönséget vannak hivatva képviselni, feltűnő nemtörődomséggel személik az állandó választmány működését.

— Így például — mondotta dr. Simon — a háztulajdonosok szövetsége nem keresi a városi tanácsal való kontaktust. Ezek a szervezetek nem fejtenek ki kielégítő aktivitást s ez nagy mértékben nehezíti meg a város vezetőségének munkáját. Ezek a szervezetek — folytatta dr. Simon — konkrét tervekkel járulhatnak a tanács elé s a tanács megtalálná a lehetőségét annak, hogy ezeket a terveket keresztülvigye. A közönség csak ezeknek a szervezeteknek utján léphet a város vezetőségével kapcsolatba s ezért ezeknek a szervezeteknek kell megtenni a kezdő lépéseket.

Dr. Simon ezután a jövő évi költségvetésről nyilatkozott. Kijelentette, hogy a költségvetés reális alapokra lesz fektetve, vagyis csak

a biztosan számbajöhető jövedelmeket és kiadásokat fogják számbavenni. A város nagyobb gondot akar fordítani a városi javak fokozottabb jövedelmezésére s a legnagyobb takarékos-

got fogja bevezetni, hogy azokat a rendkívüli költségeket, amelyek a vásárcsarnok, a Szamos-híd, a járványkórház, továbbá a városrendészeti tervek keresztülvitelére irányulnak, a feleslegekből lehessen fedezni. A vásárcsarnok építése hat, a Szamos-hidé nyolc, a járványkórházé három, a városrendészeti tervek keresztülvitele négy milliót fognak felemészteni.

Az összesen 21 milliót kitevő rendkívüli költségek a jövő évre eső részét eszerint a város a feleslegekből szándékszik fedezni.

Csangcsolin, Északkina diktátora, Kina császárává akarja magát koronáztatni

London, nov. 25. Pekingből érkező jelentések szerint Csangcsolin, Északkina diktátora, aki ellen a kantoni csapatok harca még mindig folyamatban van s akinek hatalmát nemrégiben komolyan veszélyeztették az előretörő forradalmárok, Kina császárává akarja magát koronáztatni. Az „Ewening News“ hankaui táviratok alapján megerősíti ezt a hírt s a hírrel kapcsolatban felelteti, hogy Csangcsolin, mint mongóliai bandavezér kezdte pályafutását az orosz-japán háborúban és sokáig Japán oldalán harcolt. Hosszu ideig teljesen letűnt a kínai politika színteréről s csak 1924-ben bukkant fel újra Kinában.

A budapesti tudományegyetemről kitiltott verekedő orvostanhallgató érdekében megmozdult az egész diákság

Minden jel szerint Pável visszamegy az egyetemre s csak a zsidó műegyetemi hallgatók maradnak kiiltva

(Budapest, november 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap számunkban hírt adtunk arról, hogy a műegyetem rektora két zsidó hallgatót tiltott ki az egyetemről abból az alkalomból, hogy a kormány elrendelte az egyetemi zavargók ellen a fegyelmi vizsgálat bevezetését.

Megirtuk azt is, hogy e hihetetlen és fantasztikus intézkedés látszólagos korrektívuma gyanánt a bölcsészeti karon egy keresztény diák ellen is kitiltó határozatot hoztak, akit a verekedésben való részvétellel gyanúsítottak meg. Az illető diákot Pável Sándornak hívják, orvostanhallgató, akinek érdekében mára az orvostanhallgatók megmozdultak s memorandumot nyújtottak át Kéty professzor dékánnak,

hangsúlyozva, hogy mindaddig távolmaradnak az előadásokról, míg Pável kitiltását nem vonják vissza. Így tehát remény van arra, hogy, míg a megvert műegyetemi zsidó hallgató, illetőleg hallgatóján kitiltása érvényben marad, addig a verekedők egyik tudományegyetemi korifeusa rövidesen diadalmenetben vonul vissza az orvoskari fakultásra.

Hogy ez minél zavartalanabban történhessen meg, egyetemi körökben máris élénken lanszirozzák azt a hírt, hogy Pável ellen rendkívül gyöngék a bizonyítékok arra nézve, hogy résztvett volna a verekedésben. Így valószínű, hogy az ellene megindított fegyelmi vizsgálat felmentéssel fog végződni.

Bratianu halála miatt december elejére halasztották a nagyváradi diákkongresszust

(Oradea-Nagyvárad, nov. 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) A november 27-ikére összehívott diákkongresszust Bratianu Jonel miniszterelnök halálának közbejötté miatt elhalasztották. A gyászír vétele után ugyanis dr. Labontiu Emil biharmegyei prefektus érintkezésbe lépett a belügyminisztériummal, ahonnan azt az értesítést kapta, hogy a nagyváradi diákkongresszust a nemzeti gyász miatt rendeletileg elhalasztották és erről a diákszövetség bukaresti vezetői is tudomást szereztek. A belügyminisztérium értesítése alapján dr. Labontiu prefektus magához kérte a nagyváradi diákság vezetőit és tudomásukra hozta az elhalasztási rendeletet.

A belügyminisztérium rendeletének tudomásulvétele után a nagyváradi diákság vezetői az állomásra siettek, ahol különböző vonatokkal már kezdtek megérkezni az egyetemi városok delegátusai. Elsőnek az országos diákszövetség elnöke, Laurian Popescu érkezett meg, aki a fogadtatására kivonult diákokkal közölte, hogy Bratianu Jonel halálára való tekintettel Kolozsvárról táviratilag értesítette a kongresszus elhalasztásáról a többi városok kiküldötteit. Ugyancsak tegnap délután érkeztek meg Florescu és Christea egyetemi hallgatók, a temesvári diákok képviselőiben, továbbá az aradi és bukaresti delegátusok. Csütörtökön éjjel, minthogy az értesítést későn kapták, Nagyváradra érkeztek a csernovitzi, jasi és kolozsvári kiküldöttek is, valamint a központi vezetőség tagjai.

A már Nagyváradra érkezett delegátusok Laurian Popescu elnökkel az élükön tegnap délután megjelentek Egri Gergely dr. polgár-

terestnél és köszönetüket fejezték ki a kongresszus érdekében tett előkészítő munkálataiért. Válaszában a polgármester biztosította a diákságot a város vezetőségének pártfogásáról. A küldöttség ezután dr. Labontiu Emil vármegyei prefektust és Economu tábornok helyőrségi parancsnokot keresték fel, akiket arra kértek, hogy az eddig megtett előkészületeket egy későbbi időpontban megtartandó kongresszusra tartsák fel. A diákszövetség központi vezetőségének tagjai egyébként pénteken értekezletet tartottak, amelyen — hir szerint — azt határozták el, hogy december 4., 5. és 6-ikán fogják megtartani, ugyancsak Nagyváradon, a most elhalasztott diákkongresszust.

URANIA MOZGÓ

Harry Liedtke és Xenia Desny kiváló művészek

Kispajkos

nagyszerű filmben.

Monopol Arta

Világmarkás zongorák

engros árban részletre is, — 5 évi jótállással

Sternberg -- Oradea

Regele Ferdinand 14.

Butor vásárlás bizalom dolga!

Hajóbutort akar venni, ne sajnálja az utat

Tg.-Mureş Marosvásárhelyre és tekintse meg

Székely és Réti

Erdélyrészi Butorgyár Rt. hatalmas raktárait. —

Bösendorfer, Stingl, Wirth, Hoffmann zongora és pianinó gyárak képviselete.

Hitelképes egyéneknek kedvező fizetési feltételek

Gyermek hintőpor, krém, szappan Höfer aláírással eredeti

Letartóztatták Bleichröder bárót Berlinben gyermekrablásban való bűnrészesség miatt

(Berlin, november 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) A német birodalom fővárosában nagy feltűnést keltett Bleichröder Edgar báró letartóztatása. Bleichrödert átkísérték a drezdai ügyészség fogházába.

A letartóztatás előzménye a következő:

Bleichröder báró huga, Friderike tiz év előtt férjhez ment egy Ludvig Herschel nevű kereskedőhöz. A házasságból egy kis fiu született, aki most négyéves. Az elmúlt tavaszkor az asszony elhagyta férjét, elvált tőle és Berlinbe költözött. Azonban több ízben visszament Drezdába, ahol gyermekét meglátogatta. A ta-

lálkozás rendszerint egy parkban történt, ahol a gyermek Johanna Straszburger nevű nevelőnőjével sétált.

A múlt héten egy látogatás után a gyermek és nevelőnője is eltűnt. Herschel erre gyermekrablás címen följelentést tett felesége és a nevelőnője ellen. A rendőrség értesülése szerint Herschelné és Johanna Straszburger a gyermekkel Párisba utazott. A nyomozás során kiderült, hogy az autót a gyermek-szöktetéshez az asszony fivére, báró Bleichröder Edgar, berlini bankár adta. A rendőrség tehát, mint bűnrészt letartóztatta és Drezdába átkísérte.

Dohnányi Ernő hangversenye

a Magyar Színházban, szombaton, nov. 26-án este pont félkilenc órakor

M Ū S O R:

1. a) Bach: Chromatikus fantázia és fuga.
- b) Beethoven: „Pathétique“ szonáta. Op. 18.
2. a) Chopin: Nocturne cisz moll.
- b) — Mazurka D-dur.
- c) Brahms: Intermezzo Esz-dur. Op. 117 No 1.

d) Liszt: XIII. rapszódia.

S z ű n e t.

3. a) Dohnányi: Ária.
- b) — Presto a Rurialia Hungaricából.
- c) — Adagio „ „ „
- d) Schubert-Dohnányi: Vales nobles.

A temesvári tábla negyedmillió kártérítést ítelt meg Herbay Jenőnek a dévai iparkamara elleni pörében

Az indokolás szerint a felperest fegyelmi eljárás nélkül függesztették fel állásától. Külön tárgyalás lesz a félmillió erkölcsi kártérítés ügyében

(Deva—Déva, november 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) A közigazgatási életben otthonos politikai protekcionizmus egyik szomorú példája a dévai kereskedelmi és iparkamara, mely hároméves fennállása óta egyéni ambíciók és pártpolitikai vetélkedések küzdőtere. A Hunyad- és Alsófehérvármegyék kereskedelmi életének irányítására létesített hivatal sokkal komolyabb kötelezettségek teljesítése helyett titkárok és igazgatók fegyelmi ügyeit dagasztja közkíváncsiságot keltő szenzációkka. A dévai iparkamara fennállása óta három titkárt menesztett és fogadott vissza megint. Az ügyeket pikáns részletekben bővelkedő bírósági és táblai tárgyalások követték, amelyek során Filimon Aurél, Onitiu Emil, Popoviciu Adrián és Herbay Eugen elbocsájtott és részben visszafogadott iparkamara titkárok állítólagos visszaélései és fegyelmi ügyei a közvélemény előtt per longum et latum pertraktáltak.

Herbay kontra Rusiecki

A dévai kereskedelmi és iparkamara főtitkári hivatalát mintegy két éve E. Rusiecki tölti be, aki Bukarestből került ilyen minőségbe a kamara élére. Amióta a főtitkár hivatalát átvette, állandóan belviszályok zavarták a kamara rendjét. Tudvalevő, hogy az iparkamara adminisztrációját a főtitkár mellett két titkár végzi. Titkári állást töltött be a kamaránál Herbay Ágoston, volt dévai polgármester fia is, aki múlt év októberében

huszonöt pontból álló feljelenést nyújtott be a kamara elnökségéhez, amelyben közvetlen fölöttesét különböző visszaélésekkel vádolja.

A feljelentés szerint Rusiecki több ízben hamisította Vulcu kamarai elnök aláírását. A főtit-

kár állítólag a kamara költségén tett autótutakat a regátba, amelyeken saját üzleti ügyeit bonyolította le. A nem mindennapos feljelentés az elnöki tanács elé került, amely az ügyet két belügyminisztériumi biztos felügyelete alatt tárgyalta le.

És erre Herbayt menesztették...

Az elnöki tanács döntése a két megyében óriási meglepetést keltett.

A tanács anélkül, hogy bármiyen eljárást indított volna a vádat emelő titkár ellen, egyszerű elbocsájtó levélben, minden indokolás nélkül függesztette állásától Herbayt.

A főtitkár ellen indított eljárásnak ezt a váratlan fordulatát egyesek Rusiecki kiváló politikai összeköttetései indokolják. A menesztett titkár természetesen tiltakozott az intézkedés ellen és a temesvári táblához felebbezett, ahol az érdekes ügy november 21-én került tárgyalásra.

A tábla döntése teljesen rehabilitálta a jogtalanul menesztett titkárt. A végzés szerint a kamara köteles Herbayt állásába visszahelyezni.

Az elmaradt fizetések fejében a tábla 200.000 lej, a fizetések kamatai és mellékilletmények fejében 40.000 lej ítelt meg Herbaynak, amely a kamarát külön 15.000 lej perköltségben is elmarasztalta.

Az ítélet tizenöt nap alatt jogerőre emelkedik és a kamara ez idő alatt a megítélt összegeket kifizetni tartozik. A Herbay által követelt 500.000 lej erkölcsi kártérítés ügyében új tárgyalást tűzött ki a temesvári tábla, amely első ítéletét azzal az indokolással hozta meg, hogy

Herbayt fegyelmi vizsgálat mellőzésével távolították el állásából.

Mi mond Rusiecki főtitkár?

Hogy a nem mindennapos közgazdasági botrányról teljes képet kaphassunk, munkatársunk felkereste E. Rusiecki iparkamara főtitkárát, aki a következő érdekes nyilatkozatot tette:

— Nagy megdöbbenéssel vettem a temesvári tábla döntéséről szóló híreket. Herbay Eugen elleni titkári működése alatt több ízben volt eljárás foganatosítva. Háromszori rovancsolás alkalmával bebizonyosodott Herbay lelkiismeretlen pénztárkezelése, mely alkalmakkor a felülvizsgálást eszközölő cenzorok néhányszor lejes hiányt állapítottak meg. Herbay mindaddig tagadta a pénztárhiányokat, amíg kénytelenek voltunk őt a cenzorokkal szembebesíteni. Ezen az elszámoláson Herbay sajátkezűleg írta alá a hiányokat konstatólójó jegyzőkönyvet. A pénztárban mutatkozó hiányokon kívül Herbay páratlan felületességet mutatott a reszortjába tartozó akták iktatásánál. Ómaga beismerte, hogy nem ért a könyveléshez, ezzel indokolva mulasztásait, amelyeket fölöttesi minőségemben gyakran szemére vettem. Másrészt pedig Herbay valóságos rekordot állított fel a pontatlan irodalátogatásban.

A jelentkezési napló igazoltni tudja, hogy Herbay száz nap közül ötvenötöt mulasztott igazolatlanul.

Természetes tehát, hogy Herbay ellen nagy volt az elégedetlenség. A vizsgálat alapján az elnöki tanács Herbayt más reszortba akarta áthelyezni, mire Herbay benyújtotta ellenem az ismert feljelentést. En az elnöki tanács előtt és a két ízben leküldött miniszteri inspektor jelenlétében igazoltam magam és ezt követte Herbay eltávolítása.

Kinek van hát igaza?

— Kérésünkre Rusiecki vezértitkár rendelkezésünkre bocsátotta a Herbay-ügy aktasomóját, amely a titkár ellen lefolytatott eljárások jegyzőkönyveinek másolatait tartalmazza.

A dossié tartalma teljes mértékben igazolja Rusiecki nyilatkozatát.

A rovancsolások jegyzőkönyveiből kiderül, hogy Herbayt valóban terhelik kisebb elszámolási hiányok, de ezek kizárólag hanyagságra és nem visszaélésekre engednek következtetni. Az aktacsomag több levél másolatát is tartalmazza, amelyekben a főtitkár Herbayt pontosabb hivatal-látogatásra szólította fel. A akták között van a Herbay által aláírt jegyzőkönyv, amelyben a rovancsolást végző cenzorok körülbelül 5000 lejes hiányt állapítanak meg.

Barzilay István

SELECT-MOZGÓ

Nagy sikerrel folytatja

NAPOLEON

bemutatását. Előadások kezdete 3, 6 és 9 órakor.

STANIOLÉPAGE

**Mielőtt ruhaszövetet
Mielőtt háziruhára való mosóárut
Mielőtt fehér és ágyneművásznat**

vásárolna, tekintse meg a **Parisien Áruház** most megnyílt rőfösosztályának kirakatait.

Newy Oil Com tel újabb zódést és értel ezer ton amerikai 250 ezer Szovjeton javára. orosz pet tonnát. jak emel

(Cluj-tudósítójá európai u denütt fo keritette. latra val hogy méh nagy vezé

Tegna hitközség ebben az tek a kol és politika kolozsvári berei. A Keren Ha ismertette szavakkal nek, törté kvalitásait

A meg az állasp

Jeru hogy ebbe lesztinai h jellege me nagy kriz

A Né Hamburg meg. A c lini márvá rendezett, politikai k zet ismerté palesztinai sikerült eredmé

Igy példau tött keres ériutette a léptetik él dönteni a életbe lépp many Weiz a küszö káknál, építése,

Általában Weizmann ben aktive

II. oszt. b ugy aprit

Az amerikaiak újabb nagyszabású petróleumszállítási szerződést kötöttek a szovjettel

Newyork, nov. 25. A newyorki Standard Oil Company az orosz kereskedelmi képvisel-tel újabb nagyszabású petróleumszállítási szerződést kötött hatévi időtartamra. A szerződés értelmében az oroszok évente legalább 70 ezer tonna petróleumterméket szállítanak az amerikai társulatnak. Az eddigi szerződések évi 250 ezer tonna petróleum szállítására kötelezik Szovjetországot a Standard Oil Company javára. Ezenkívül más társulatok is kapnak orosz petróleumot, együtt évente kerek félmillió tonnát. Ezt a mennyiséget legközelebb fel fogják emelni.

Az amerikai ipari érdekeltségnek Oroszországba való bevonulására jellemző még az a hír is, amely szerint egy amerikai pénzcsoport már megállapodott a szovjettel arra, hogy Dél-oroszországban hatalmas acélműveket fog felállítani. Az építkezést valószínűleg a németországi Ottó-Wolf-csoport fogja végrehajtani és a német nagyipar az amerikaiakkal szemben részben jóállóként is fog szerepelni. Amerika és Szovjet-oroszország között az üzleti kapcsolatok napról-napra fokozódnak és a Standard Oil Company legújabb szerződését az amerikai külügyi hivatal tudtával és jóváhagyásával kötötték meg.

Kolozsvár zsidósága felkészül Weizmann fogadtatására

(Cluj-Kolozsvár, november 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az a nagy lelkesedés, amellyel az európai utján lévő Weizmann professzort mindenütt fogadják, Erdély zsidóságát is hatalmába kerítette. Kolozsvár zsidó társadalmi pártánnyalra való tekintet nélkül fel akar készülni, hogy méltó fogadtatásban részesítse a zsidóság nagy vezérét első erdélyi látogatása alkalmából.

Tegnap este a kolozsvári orthodox zsidó hitközség tanácstermében megbeszélést tartottak ebben az ügyben, amely alkalommal megjelentek a kolozsvári zsidó hitközségek, társadalmi és politikai szervezetek képviselői, valamint a kolozsvári zsidóság legszármottevőbb vezetőemberei. A megbeszélésen dr. Balázs Endre, a Keren Hajjeszód központi bizottságának elnöke ismertette az összejövétel célját és markáns szavakkal vázolta Weizmannnak, mint politikusnak, történelmi jelentőségét és kivételes emberi kvalitásait.

A megjelentek egyöntetűen vallották azt az álláspontot, hogy Weizmann kolozsvári látogatása oly nagyjelentőségű eseménye az erdélyi zsidóságnak, amelyet úgy külsőségeiben, mint belső tartalmában méltóvá és örökké emlékeztetéssé kell tenni. Weizmann fogadtatásának előkészítésére és megrendezésére az egybegyűltek egy végrehajtó-bizottságot választottak, amelynek tagjai a következők lettek: Adler Sámuel, dr. Balázs Endre, dr. Fischer József, dr. Jakobi Emil, dr. Kertész Jenő, dr. Sebestyén József és dr. Szőnyi Géza. Ez a végrehajtó-bizottság felhatalmazást kapott, hogy elnökül Kolozsvár zsidó társadalmának valamelyik kimagasló egyéniségét megválassza.

Elhatározták végül, hogy felhívással fordulnak Erdély zsidóságához, amelyben Weizmann erdélyi látogatásának méltatása mellett, figyelemztetni fogják Erdély zsidóságát ama kötelességére, hogy Weizmann misszióját könnyítsék meg és tegyék eredményessé azáltal, hogy leróják adójukat a zsidó országépítési alap, a Keren Hajjeszód oltárán. Ez lesz a legszebb fogadtatás, amelyben Erdély zsidósága a körébe érkező Weizmannt részesítheti.

A megjelentek egyöntetűen vallották azt az álláspontot, hogy Weizmann kolozsvári látogatása oly nagyjelentőségű eseménye az erdélyi zsidóságnak, amelyet úgy külsőségeiben, mint belső tartalmában méltóvá és örökké emlékeztetéssé kell tenni. Weizmann fogadtatásának előkészítésére és megrendezésére az egybegyűltek egy végrehajtó-bizottságot választottak, amelynek tagjai a következők lettek: Adler Sámuel, dr. Balázs Endre, dr. Fischer József, dr. Jakobi Emil, dr. Kertész Jenő, dr. Sebestyén József és dr. Szőnyi Géza. Ez a végrehajtó-bizottság felhatalmazást kapott, hogy elnökül Kolozsvár zsidó társadalmának valamelyik kimagasló egyéniségét megválassza.

Rotschild báró 15 milliót adományozott a palesztinai héber iskoláknak

Jeruzsálem, november 25. Ideérkező jelentések szerint Rotschild Edmond báró kijelentette, hogy ebben az évben 18 ezer font sterlinget (kb. 15 millió lej) szándékozik adományozni a palesztinai héber iskolák céljaira. Ezen adomány ellenében az a kívánsága, hogy az iskolák vallásos jellege megőriztessék. Rotschild bárónak ez a nagystílusú adománya egy csapásra megszünteti a nagy krízist, amelyben a palesztinai iskolák már hónapok óta szenvednek.

Weizmann fontos politikai kijelentései Berlinben

A Németországban tartózkodó Weizmann Hamburg után a berlini zsidóságot látogatta meg. A cionista szervezet ezalkalommal a berlini márványtermekben hatalmas fogadóestélyt rendezett, amelyen Weizmann nagyfontosságú politikai kijelentéseket tett. Az általános helyzet ismertetése után közölte, hogy legutóbbi palesztinai tartózkodása alatt

sikerült lényeges politikai és gazdasági eredményeket elérnie a kormánytól.

Igy például kieszközölte, hogy a Szíriával kötött kereskedelmi szerződést, amely károsan érintette a palesztinai ipart, három évig nem léptetik életbe és csak három év múlva fognak dönteni afelett, hogy a szerződés egyáltalán életbe lépjen-e, vagy sem. A palesztinai kormány Weizmann kívánságára ígéretet tett, hogy

a küszöbön álló nagyszabású közmunkáknál, mint például a haifai kikötő építése, az alkalmazandó munkások többsége zsidó lesz.

Általában az a meggyőződésünk, — mondotta Weizmann — hogy az angol kormány a jövőben aktíve is támogatni fogja a zsidó építő-

munkát. Weizmann beszédének hatása alatt még ott az estélyen nagyszabású Keren Hajjeszód-gyűjtési akció indult meg, amely alkalommal Kurth Blumenfeld, a németországi cionista szervezet elnöke bejelentette, hogy egy jelenlévő ur egy 1000 fontról szóló csekket adott át neki, mint adományt a Keren Hajjeszódnak. A jelenlevők egy félóra leforgása alatt több, mint 100 ezer márkát (4 millió lejt) adományoztak az országépítés céljaira. Németország többi városaiban hasonló áldozatkész lelkesedéssel fogadták Weizmann.

URANIA-MOZGO

Harry Liedtke és Xenia Desny kiváló művészek

Kispajkos

nagyszerű filmben. Monopol Arta

KOTTALÉPAGE

Kérjen jegyzéket

1 öl tüzifa 950 L.

II. oszt. hasábos 4 m³ tüzelésre kitűnően alkalmas. Házhozszállítva. II. oszt. bükk és tölgy felaprítva, házhozszállítva 100 kgr.-ként 79 lei. — I. oszt. bükk hasáb és hántottfa úgy aprított, mint ősles tételben a legolcsóbb napi árban kapható Krausz Viktor, Str. Chinteu 1-3. Telef. 423

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Szerkesztik: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Marton Ernő.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a ferrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Szombat
Szida: Toldot
5688. Kiszlév 2.
1927. nov. 26.

Közvetlen megvalósulás előtt a kolozsvári zsidó kórház

A kolozsvári zsidó kórház megvalósításának régen huzódó kérdése döntő lépéssel jutott előre. Sebestyén Dávid nagyszabású adománya örvendetes visszhangot váltott ki a legszelebb zsidó körökben nemcsak Kolozsváron, de egész Erdélyben is. A zsidó áldozatkésztség a nagyszerű példát mindenütt követi és pozitív tények birtokában arról számolhatunk be, hogy Kolozsvár és Erdély zsidósága fél éven belül két régnélkülözött intézménnyel lesz gazdagabb.

Már csak hetek kérdése, hogy a nagyszamos-uccai telken az ambulatórium megkezdje működését és májusra, amikor a többi helyiségek megürülnek, a szülő- és csecsemő-otthon is meg fog nyitni. Hogy ez így hamar és váratlanul gyorsan megtörténik, abban az egyesület új agilis vezetőségének főrése van, mely minden halogatást félretéve, máris igyekszik megvalósítani, ami megvalósítható és a zsidó társadalom áldozatkésztségére számítva, remélhetőleg rövid időn belül kiépíti a teljes egészében felszerelt, betegágyakkal ellátott, elsőrangú orvosi karral rendelkező poliklinikai jellegű közkórházat is.

A kórházegyesület elnöke dr. Sebestyén József, a szakbizottság elnökei dr. Mezei Sándor orvos, Devecseri Emil mérnök, a propagadabizottság, dr. Hamburg József főtitkár és Göbel Vilmos titkár állandó permanenciában vannak, hogy a tervek mielőbb realizálódjanak és hogy a megvalósuláshoz szükséges anyagiak is rendelkezésre álljanak. Egész Erdélyre kiterjedő akció szervezése küszöbön áll, melyhez a zsidó hivatalos élet minden faktorának támogatását bírják és remélik, hogy ne csak Kolozsvár, de egész Erdély zsidósága tömegesen fog belépni az egyesületbe mint rendes tag, mint alapítványt tevő és mint adományozó, mert a kórház fentartása elsősorban nem Kolozsvár, de egész Erdély zsidóságának érdeke és becsületbeli kötelessége.

Az Uj Kelet állandóan be fog számolni a gyűjtési és propaganda-akció kimagaslóbb mozzanatairól. Már eddig igen nagyértékű építkezési anyag és berendezési tárgy felajánlások mellett már több pénzadomány is érkezett be a kórház vezetőségéhez. Ezek között is kiemelendők tartjuk a Bergner-család 50.000 leies alapítványát, melyet néhai Bergner Mór, volt hitközségi elnök nevére tettek. Weimann Miksa szülei emlékére tett 10.000—10.000 leies alapítványt. A helyi „Sanitas” orvosi műszaki vállalat egy teljes fogászati berendezést ajánlott fel ingyen. Reméljük, hogy a zsidó társadalom továbbra is fényes példáját fogja mutatni az áldozatkésztségnek.

— Morris Rosenfeld irodalmi est. A kolozsvári sómércsapatok ma este fél kilenc órakor a Ferdinand király-uti iskola nagytermében tartják nagyszerűnek ígérkező Morris Rosenfeld irodalmi estjüket. Az estély programja a következő: Bevezetőt tart dr. Havas József parancsnok. Morris Rosenfeld ismertetőt mond Grünwald Lajos. Az ismertető során a következő verseket szavalják a sómérek és sómérok: Az én dalom, Mühely, Csavargók, Vihar, Csalogány a munkáshoz, Juda. A zsidó május című verset a sómérok szavalókórusa adja elő. Az estélyre a sómérok ezuton hívják meg Kolozsvár zsidóságát. A belépés díjtalan.

GRAMOFON és LEMEZ LE PAGE

— **A máramarosszigeti Aviva teadélutánja.** Máramarosszigetről jelentik: E hónap 20-án zajlott le ünnepélyes keretek között a szigeti Aviva teadélutánja a Polgári Kör disztermében. A telt ház sokat tapsolt Sajovics Rózsika zongorajátékának, Hörer Paula és Weisz Janka szavaltának, Nadler Annus pompás táncának. Danzig Hillel költői lendületű előadást tartott, Salamon Mór pedig saját kompozícióit mutatta be. A konferansz tisztét Kaufmann Dezső látta el. A rendezés körül nagy érdemeket szereztek: Halpert Zsófia, az Aviva elnöknője és a Hörer nővérek.

* **Uj iparművészeti szalon Kolozsváron.** Kolozsvár iparművészeti élete az elmúlt napokban értékes intézménnyel gyarapodott. Radó Zsuzsi fiatal iparművész hosszabb külföldi tanulmányút után hazatérve, „Decor“ név alatt Kolozsváron, Főter 12 szám alatt (bejárat Str. Bob—Mester-ucca) iparművészeti szalont nyitott. Az új szalon finom ízléssel készíti a textil-iparművészethez tartozó összes munkákat, mint kézimunkák tervezése és elkészítése, különböző csipkemunkák, ruha, kalap és fejdíszek, selymfestészet, montirozások stb. Az új szalon máris nagy népszerűségnek örvend.

— **Lelkészítési béke jegyében.** Hátszegről jelentik: A hátszegi református egyházközség az elmúlt vasárnap hivatalába iktatta Csulak Ferenc lelkészét. Az ünnepélyes istentiszteleten a zsidó hitközség is képviseltette magát. A beiktatást követő banketten számos felkőszöntő hangoztatta a felekezeti és nemzetiségek testvéri együttélésének szükségét.

* **Kalap-bárony minden színben 95 lej,** a Gólya-Áruházban.

— **Gyilkosság gyanúja miatt letartóztatott egy prágai városatyát.** Prágából jelentik: Prágában ma nagy feltűnést keltett az a hír, hogy Kyra városi képviselőtestületi tagot, aki a prágai nemzeti szocialisták egyik vezető embere, gyilkosság miatt letartóztatták. A városban a legkülönbözőbb hírek terjedtek el. Így már valami titokzatos rablógyilkosságról is suttogtak, néhányan pedig politikát is kevertek a hírekbe. Egy estilap végre világosságot derített a kózsza híresztelésekre. A lap jelentése szerint Kyra képviselőtestületi tag, akinek Prága egyik külvárosában vendéglője van, véletlenül keveredett bajba. Tegnap este Kyra vendéglőjében verekedés volt és egy munkás fejét emelt társára. A verekedés hevében Kyra közbevetette magát és kiragadta a munkás kezéből a fejszét és olyan erővel sújtott annak fejére, hogy a munkás néhány óra múlva kiszenvedett. Kyra rendőrségi kihallgatásánál azzal védekezett, hogy ő csak békét akart teremteni a verekedők között, mire a munkás rátámadt és így ő önvédelemből sújtott rá. A rendőrségen ma egész délután folyt a szemtanúk kihallgatása annak megállapítására, hogy Kyra önvédelemből használta-e a fejszét.

Butorbevásárlók figyelmébe!

Butorzsükségeitnek beszerzése előtt okvetlen tekintse meg **FISCHER ALBERT** butoráruházát:
Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 61. alatt

Súlyos betegségek, operációk és gyermekágy után sokszor fellép a Thrombosis (az erek dugulása). Ennek következménye duzzadások, fájdalmak és gyengeség. A vérkeringés rendbehozatalára és a fájdalom enyhítésére semmi sem oly hatásos, mint a póstyéni iszap házikúra. Használata kész Gamma kompress minden gyógyszer-tárban kapható. Főlerakat: Singer L. gyógyszer. Timisoara II. Str. Tegle 2.

— **Elmarad a Gutenberg-egylet táncestélye.** A Gutenberg Dal- és Zeneegylet tisztelt tudomására hozza vendégeinek, hogy az e hó 26-ára hirdetett műsoros táncestélye, elrendelt országos gyász miatt nem lesz megtartva. A kibocsátott meghívók érvényben maradnak. A meghívottakat ugyanapok, valamint falragaszok útján fogjuk a mulatság megtartásáról értesíteni. A Vezetőség.

* **Sima Cord bársony minden színben 88 lej,** a Gólya-Áruházban.

SELECT-MOZGO

Nagy sikerrel folytatja

Napoleon

bemutatását. Kezdeté 3, 6 és 9 órakor

Fiatal marad Mária örökké, ha szepítőremet használ

Mária-pouder 20 és 35 lei. Szappan 18 lei. Hatásért felelősség! Ár 35 lei. Három tégelyt díjmentesen küld a főlerakat: CSASZAR-patika, Targu-Mures

— **Megjelent a „Noar“ új száma.** Nyári vakációja után ma jelent meg újból az Avivák és Barissziák kitűnően szerkesztett lapja, a „Noar“. Ezt a számot a zsidó aktualitások jellemzik: Weizmann Romániába való érkezése alkalmából kimerítő ismertetés jelenik meg a cionizmus e vezérééről, valamint megemlékezések Schwartzbartról és a pesti zsidó diákokról, akik párbajjal reagáltak az antiszemita tüntetésekre. Itérkanaf a német cionisták országos konferenciájáról, Dénes László Maxa Nordauról ír, aki nemsokára Romániába jön. Nagy attrakciója a „Noar“ e számának Mordecháj Avi Schaulnak (Jeruzsálem) cikke, amelyben emlékezteti a zsidóságot kötelességére Erec Jiszráel földjével szemben. Giszkalay értékes tanulmányának a zsidó történelem filozófiájáról, utolsó része jelenik meg, valamint Fischer Ernő egy ismertetése a francia zsidóság eredetéről. Az Ohlbaum Etus szerkesztette Hébervilág a héber ujjászületés legutolsó eseményeiről számol be érdekesítő módon. A „Noar“ élenkint Halmágyi Mária és Schwartz Miklós versein kívül néhány kép, egy víg jelenet a perselyűrités fáradságos munkájából, az Avivák és Barissziák szervezeti hírei.

1928 Belföld-külföld legnagyobb sikerű zeneszámaikat tartalmazza az új **1928** Moravetz Album **1928**

43 pompás zenemű 175 lei. Mindenütt kapható

— **Meghalt Ripl-Rónai József.** Kaposvárról jelentik: Ripl-Rónai József, a világhírű magyar festő ma reggel kilenc órakor váratlanul meghalt kaposvári otthonában. Ripl-Rónai József az ifjabb magyar festőgeneráció legizmosabb tagja volt, aki szakított a régi tradícionista festő-iskola hagyományával s a maga egyéni útjait kereste a megújuló magyar piktúrában. Ripl-Rónai József a nagy francia impresszionisták hatása alatt kezdett el dolgozni s első művein erősen éreztük Manet, Renoir és Cezanne hatását. Később azonban, lezűrve a „plain-air“ vívmányainak jelentős értékeit, teljesen egyéni utakon indult el, a maga egyéniségét érvényesítette művészetében. Képein különösen a hangulati elemek domináltak, bágyadt színek és lírai szépségek vibráltak néha művészi elmosódó kontúrokból. Ripl-Rónai Józsefet külföldön is jól ismerték, nagysikerű kiállításai voltak Münchenben és Párisban, ezenfelül számos más külföldi metropolisban is. Halála nagy részvétet keltett a magyar művészvilágban.

* **A szalon, amelyben Ön vendégeit fogadja, nem tökéletes, ha a világítási berendezés nem elsőrangú.** Csillárjai és világítótestei csak akkor ragyognak teljes pompájukban, ha a kevés áramot fogyasztó Tungsram-lámpákkal vannak felszerelve. Csak az esetben érzik magukat vendégei teljes mértékben jól Önnél.

— **Letartóztatták a „L'Humanité“ igazgatóját.** Párisból jelentik: A „L'Humanité“ című szocialista lap igazgatóját tegnap a rendőrség letartóztatta, mert a touloni fogházban előfordult visszaélésekről és eseményekről a kormányra nézve rendkívül kompromittáló cikkeket közölt lapjában.

— **Eszperantó előadások és tanfolyamok.** A Gavanescu tábornok elnökléte alatt álló Országos Eszperantó Egyesület háromhetes esti tanfolyamot rendez a Kogalniceau (v. Farkas-) ucai római katolikus főgimnáziumban. Ugyanott november 28-án, hétfőn este ismertető előadást fog tartani dr. Chirila Viktor, a kolozsvári Eszperantó Klub elnöke „Az eszperantó nyelvről és annak előnyeiről“. Érdeklődőket szívesen lát az egyesület vezetősége.

Kézimunka, harisnyakiállítás 27-én, vasárnap este 12-ig NEUMANN-nál Reg. Maria 10. Mindenki nézze meg

WIMPASSING

hőcipő formája és minősége a legjobb

— **Hétfő este lesz a Studió irodalmi vitája.** Hétfő este fél kilenckor ül össze a Studió irodalmi vitaegyüttese, a kereskedelmi és iparkamara nagytermében, ahol H. G. Wells, William Clissold világa című regénye kerül széles terjedelemben megvitatás alá. A Studió vezetősége bárkit szívesen lát az estélyen. Belépti díj nincs.

* **Mintás Cord bársony 98, 118 és 150 lej,** a Gólya-Áruházban.

Prima tűzifát

legutányosabban házhoz szállít **FISCHER** fatelep, Cluj, Str. G. Enescu 15. (Gyufagyár-u.)
Telefon 1300

Eltűnt egy fiatal 17 éves leány

arcáról a csunya éktelen szepítő, májfolt ránc és bibires, miután a Dr. Biró féle Havasi gyópár Krém, szappant és mosdó vizet használta. Kapható minden gyógyszer-tárban, drogériában.

ZENELEPAGE

Kérjen jegyzéket

Béldi - kézfimomító

Puhit, fehérit, finomít. — Kapható mindenütt.

Főraktár:
EMKE - drogueria
Cluj (Kolozsvár)

Zongorák

A világhírű WIRTH bécsi és angol mechanikával, Bösendorfer, Hofmann, Productiv Genossenschaft, Stelzhammer stb. stb. zongorák és Pianók igen olcsó árban kerülnek eladásra

részletre is - Rosenberg zongorarakar, Cluj

Caleta Victoriei 5. Bösendorfer és Wirth gyárak vezérképviselete. — Zongora és pianino ládák olcsón eladók

Schnirer - Taschenbuch der Therapie 1928.

lei 200. Utánvétellel küldi LEPAGE Kvár. Kérjen orvosi jegyzéket.

Hirdessen az Uj Keletben

ké
Stafes
(Cluj)
tudósító,
ülését a
lasztmán
mester e
ban Tuf
lasztmán
gozni az
desére v
Ezután
emléket
két perc
Az ü
áttért a
Kolozsvá
könyves
Tuffli el
zott a k
zése ellen
örzési kö
tescu ezr
neki, hog
Az elhan
megállap
a könt
előtt g
azóta

Az e
zett. Egy
hozta a
vecskék fo
Lipót főté

Bata
Ljubljana
cseszlovák
véniában t
tatnak egy
megvételér
bővíteni, h
hassák áru

Az árai
lozsvári r
villanyerőre
minduntala
vetkeztéber
szenevedtek
menetüket
századok ó
százalékos v
ségárát min

A p
Jellemz
kurzus
jött lét

Egyesült
leizalozba

Devizák
Zürich ...
Newyork ...
London ...
Páris ...
Milano ...
Prága ...
Budapest ...
Belgrád ...
Bukarest ...
Varsó ...
Bécs ...
Berlin ...
Száz lej á

Közgazdaság

A rendőrprefektus tudta nélkül kényszerítették a kolozsvári kereskedőkre az uzsoraellenőrzési könyvecskéket

Statescu ezredes a Sfatul intervenciójára befiltotta a könyvecskék további árusítását. Ujabb országos akció készül a spekulatívveny ellen

(Cluj-Kolozsvár, november 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) Csütörtökön este tartotta első ülését a kolozsvári Sfatul Negustoresc új választmánya Tuffli R. Richard helyettes polgármester elnöklése mellett. Az ülés megnyitójában Tuffli elnök kijelentette, hogy az új választmány a régi nyomokon haladva akar dolgozni az általános kereskedői érdekek megvédésére vonatkozó programjának megvalósításáért. Ezután az elnök az elhunyt Bratianu Jonel emlékéért méltatta, majd a gyász jeléül az ülést két percre felfüggesztette.

Az ülés újramegyütása után a választmány áttért a napirenden szereplő egyetlen kérdésre, a Kolozsváron forgalomba hozott árelőellenőrzési könyvecskéik ominózus ügyének tárgyalására. Tuffli elnök közli, hogy ő már akkor tiltakozott a kereskedők rendőri felügyelet alá helyezése ellen, amikor még csak szó volt az ellenőrzési könyvecskéik esetleges bevezetéséről. Statescu ezredes rendőrprefektus meg is ígerte neki, hogy nem lesznek ellenőrző könyvecskéik. Az elhangzott panaszokból azonban azt kell megállapítani, hogy

a könyvecskékre már hónapokkal előlt gyűjtötték az előjegyzéseket és azóta 65 lejes árban forgalomba is kerültek.

Az elnök bejelentésére nagy vihar keletkezett. Egyik választmányi tag azt az értesülést hozta a plénum tudomására, hogy a könyvecskéik forgalombahozatalát állítólag Duetsch Lipót főtéri kereskedő kezdeményezéséből egy

Bata gyárat vesz Jugoszláviában. Ljubljánból jelentik: Bata Tamás, a híres cseh-szlovák cipőgyáros kiküldöttei jelenleg Szlovéniában tartózkodnak, ahol tárgyalásokat folytatnak egy már fennálló szlovéniai cipőgyár megvételére. A gyárat Batákék úgy akarják kibővíteni, hogy az összes balkáni fiókjait ellátassák áruval.

Az áramdíjak leszállítását kérik a kolozsvári malomtulajdonosok. A kolozsvári villanyerőre berendezett malmok tulajdonosai a minduntalan megismétlődő áramszünetelések következtében az évek folyamán temérdek kárt szenvedtek. De kedvezőtlenül befolyásolta üzletmenetüket az is, hogy míg a vámmalmok évszázadok óta uralkodó szokás szerint csak tizszázalékos vámot szedtek, addig a villany egységárát minduntalan emelték. Most aztán, hogy

delegáció kérte volna a rendőrségtől. Többed-magával azonban meggyőződött arról, hogy Deutsch Lipótnak semmiféle szerepe nem volt ebben az ügyben, amely mögött magánakció húzódik meg. A választmány ezt a bejelentést megnyugvással vette tudomásul.

A megindult vita során Ausländer Lajos, Konkoly István, Bucoveanu, Janovitz Géza, Jilescu mérnök, Somogyi Miksa, Abrahám Sándor és Romanovici Grigore szólaltak fel. Az elhangzottak alapján a választmány határozatilag kimondta, hogy pénteken délelőtt küldött-ségileg megjelenik dr. Mihali Tivadar polgármester előtt és az ő intervencióját fogja kérni az ellenőrző-könyvecskéik visszavonása érdekében. A küldöttség pénteken délelőtt 11 órakor meg is jelent a városházán, ahol Jilescu mérnök, Ghimpesiu, Bucoveanu és Ausländer Lajos terjesztették elő a kereskedők kérését. Mihali Tivadar válaszában megígérte, hogy a sérelmes intézkedés visszavonása érdekében közben fog járni. Azonnal érintkezésbe lépett Statescu rendőrprefektussal, aki rövidesen megjelent a polgármesteri hivatalban és amikor Mihali Tivadar tájékoztatta a kereskedők sérelméről, a rendőrprefektus kijelentette, hogy a könyvecskéik forgalombahozataláról nem volt tudomása.

Az árelőellenőrzésnek ezt a rendszerét különben is céltalannak tartja

és végül megígérte, hogy a könyvecskéik árusítását betiltja, a már eladott példányokat pedig ki fogják vonni a forgalomból.

a villamosüzem áramszolgáltató képessége javult, elérkezettnek látják az időt arra, hogy régi veszteségeiknek némi kárpótlásaként arra kérjék a város tanácsát, hogy a malmoknak szolgáltatandó energia egységárát szállítsák le. Kérésüket valószínűleg kedvezően fogja elintézni a tanács.

Megkötötték a lengyel-német faegyvezményt. Varsóból jelentik: Stresemann dr. német birodalmi külügyminiszter és Jaskowski lengyel külügyi osztályfőnök között heteken keresztül tanácskozások folytak, amelyek eredményeként tegnap megkötötték a német-lengyel faegyvezményt. Az egyezmény egy évre szól. Ezzel egyidejűleg Lengyelország megadta az engedélyt egész sereg német árucikknek Lengyelországba való behozatalára. Az erre vonatkozó részletes tarifát Zaleski külügyminiszter és

Rauscher varsói német követ ma aláírták és az december 1-én életbe lép. Jaskowski és Stresemann dr. külügyminiszter között ma megindultak a tárgyalások arra nézve, hogy a lengyel-német kereskedelmi egyezmény tárgyalásának fonalát minél előbb újra felvegyék. Már több mint egy éve tart Németország és Lengyelország között a kereskedelmi kapcsolatokra vonatkozó szerződésen kívüli állapot. Ma végre a két állam delegátusai között megegyezés jött létre, amennyiben elhatározták, hogy ismét megkezdik a tárgyalásokat és a gazdasági ellenségeskedést most már beszüntetik. Ennek tudható be a német-lengyel faegyvezmény aláírása is, amely gazdasági közeledést jelent.

A nagyváradai Egyesült Bank beszüntette szatmári fiókját. Szatmári tudósítónk jelenti: A nagyváradai Egyesült Bank és Takarékpénztár Rt. beszüntette szatmári fiókját, amelyet ez-előtt három évvel nyitott, amikor még a bucaresti Banca Comerciala Italiana si Romana érdekeltségébe tartozott. Üzletállományát a szatmári Casa Noastra-nak adta át, helyiségeit pedig a Marmorosch Banknak, amely január első napjaiban megnyitja új szatmári fiókját.

Kénsav, sósav, salétromsav stb.
savak állandóan raktáron
Cserő B., Arad, P. A. Jancu 22.

SPORT

Uj rekordokat állítottak fel Weissmüller és Arne Borg. Newyorkból jelentik: Weissmüller ismét világrekordot javított a meliuszásban. Syrakuzában Arne Borg 300 méteres 3:33 perces világrekordját 3:27 percre javította. A 300 yardos rekordot, amelyet eddig ugyancsak Borg tartott 3:16.4 perccel, 12.4 másodpercre javította.

Budapest vasárnapi programja: Hungaria—Floridsdorf Bécs, Ujpest—Bocskay, Vasas—Budai 33-as, Kispest—Nemzeti, Attila—Bástya, Sabaria—III. ker. TVE bajnokiak.

Az 1927. évi cseh atlétikai eredmények. Prágából jelentik: A cseh atlétika ez évi legjobb eredményei a következők:

100 m. Vykonpil 11 mp.
200 m. Bartel 22.2 mp.
400 m. Borovicska 51.2 mp.
800 m. Sindler 1 perc 56.6 mp.
5000 m. Koscsák 15 p. 50.2 mp.
110 m.-es gát. Jandera 15.6 mp.
400 m. gát. Dostal 57.7 mp.

Az őszi bajnokság utolsó fordulói. Az őszi bajnokság a vasárnapi mérkőzésekkel be is fejeződik. A Haggibbor és CFR már lejátszották összes mérkőzéseiket. A KMSC és KAC vasárnap fejezik be őszi programjukat, míg a Romaniának, RMS-nek és Academiának egy-egy, az Universitátnak pedig három mérkőzése marad el a tavaszi fordulóra. Vasárnap délután a városi sporttelepen az Academia—KMSC és az Universitate—KAC fognak egymással szembe kerülni. Az utóbbi eredmények alapján valószínűnek tartjuk, hogy a favoritok a KMSC és az Universitate. Az U—KAC mérkőzést Czinczár Imre, a KMSC—Academia meccset pedig Adorján Viktor fogja levezetni.

A Kinizsi a professzionizmus bevezetésére készül. Tereszvárról jelentik: A Kinizsi sportegyesület labdarúgószakosztályának élére 25 tagú igazgatóságot választott, melynek soraiban ismert temesvári pénzemberek is helyet foglalnak. A meglepő intézkedés indoka az, hogy a Kinizsi elnöksége komolyan felkészülve várja a professzionizmus bevezetését, ami a klub szerint már nem sokáig késhet.

Tőzsde

A piacon teljesen elült a tegnapi idegesség és helyét a lej iránti bizalom foglalta el. Jellemző erre, hogy a lej külföldi jegyzései alapján 31.70-es zürichi paritásnak megfelelő kurzusokat lényegesen aláérték. Üzletkötés azonban még a nyomott árfolyamokon sem jött létre nyugati devizákban.

Egyesült Közgazdasági és Lejzálogbank Rt. jelentése	Valutapiac 1927 november 25 (Rador)								
	Kolozsvár	Zürich		Páris	Buka-rest	Buda-pest	Bécs	Prága	New-york
nyitás		zárlat							
Zürich	3140—3150	—	—	49050	3140	11016	13670	65070	
Newyork	162 $\frac{1}{2}$ —1627 $\frac{1}{2}$	51850	51850	2543	162	57120	70880	3375	
London	796—798	252870	252910	12403	793	2786	3457	16455	
Páris	640—645	2038 $\frac{1}{2}$	2039	—	640	224620	2788 $\frac{1}{2}$	13270	
Milano	885—890	2821 $\frac{1}{2}$	2821 $\frac{1}{2}$	13825	382	3112 $\frac{1}{2}$	3857	18382	
Prága	476—478	1537	1536 $\frac{1}{2}$	—	482	169250	2175	—	
Budapest	2830—2840	9077 $\frac{1}{2}$	9077 $\frac{1}{2}$	—	2855	—	12409	591	
Belgrád	—	913	913	—	—	1005 $\frac{1}{2}$	1248	5944	
Bukarest	—	315 $\frac{1}{2}$	315 $\frac{1}{2}$	1545	—	350	433 $\frac{1}{2}$	2070	
Varsó	—	5815	5815	—	1875	6405	7949	378 $\frac{1}{4}$	
Bécs	2290—2295	7307 $\frac{1}{2}$	73 $\frac{1}{8}$	—	2290	8055	—	476	
Berlin	3890—3895	12382	12389	—	3880	13642	16924	80570	

Száz lej árfolyama: Zürich (utó) 316 $\frac{1}{2}$, Páris 1545, Budapest 350 Bécs 43325, Prága 2070.

Megnyilt a DECOR

iparművészeti szalon, Cluj (Kolozsvár) Piata Unirii (Főtér) 12. Bejárati Str. Bob (Mester-u.)
RADÓ ZSUZI vezetése alatt álló szalon főmunkatársak isléssel készíti a textil-iparművészethez tartozó összes munkákat. Mindenféle kézimunkák tervezése és elkészítése. Lakásdíszítés: függönyök, sztorok, terítők, díszpárnák, lámpaernyők. Különböző csipkemunkák. Ruhák- és fejdiszek. Selyemfestészet. Művirág és dísztollak. Montirozások stb. stb.

Endetail Engros

**Legolcsóbban
legelőnyösebben
vásárol**

divatos, izléses

**szőrmebundákat
boákat
minden szőrmeárut**

**MARTONFFY
Testvérek & Co**

szücsáruházban, -- Kolozsvár

Főter 20. — Telefon 10-25.

Délamerika Argentina, Brazília, Uruguay, Chile és Peru

Keletindia Columbia, Venezuela, Cuba, Mexico felé

a Hamburg—Amerika Linie modern oceánözösei-
vel. Minden héten indul Hamburgból. Felvilágo-
sításokat és prospektust készséggel ad a

Hamburg-Amerika Linie
S. A. R.

Igazgatóság: L. H. LAZAROVITZ,
Bucuresti, Calea Grivitei 183.
Cluj, Calea Regele Ferdinand 69.

Mindenütt kaphatók:

és

URSUS-Extra világos

HEI HILLES dupla maláta

kolozsvári
sörkülönlegességek

URSUS-CZELL sörfőzde
Kolozsvár (Monostor)

FOCUS

tűzifavállalat

előnyösen ismert tűzifaberzserési forrás, Cluj

Str. Gheorghe Enescu 3.

Tel. 4-88 (volt Gyufagyár-u.) Tel. 4-88

SZÍNHÁZ - MŰVESZET

MAGYAR SZÍNHÁZ Heti műsor

Szombat d. a. 3 1/2-kor: Falu rossza. (Ifjúsági előadás, nagyon olcsó helyárakkal, Szentgyörgyi István fölépésével. Bevezető előadást tart: dr. Csúry Bálint. Sorozat 118.)

Szombat 8 1/2-kor: Dohnányi Ernő, hangversenye. (Bach, Beethoven, Chopin, Brahms, Liszt, Dohnányi, Schubert művei: Mérsékelt emelt helyárakkal Bérletszűnetben. Sorozatszám 119.)

Vasárnap 3-kor: Piroska és a Farkas. vagy: A Villámkirály lánya. (Gyermek előadás olcsó helyárakkal. Sorozatszám: 120.)

Vasárnap 6-kor: Bizánc. (Poór Lilivel, Tárayval Janovics Jenővel. Sorozatszám: 121.)

Vasárnap 8 1/2-kor: Csattan a csók. (Operette-ujdonság 4-edszer. Napi bérlet 18. szám, B. Sorozatszám: 122.)

Hétfő: Asszonykám. (Operette-repriz, új betanulással és új szereposztással. Napibérlet 19 C. Sorozatszám: 123.)

A színházi iroda közleményei

Vasárnap a színházban nem lesznek előadások. Vasárnap úgy a délutáni mint az esti előadások elmaradnak, a B. bérletek a jövő hét vasárnapján fogják megkapni, a most elmaradt Csattan a csók előadását,

A ma esti Dohnányi-hangverseny. Lázás előkészületek folynak a közönség széles rétegeiben, hogy a Dohnányi Ernő ma esti jubiláris, diszhangversenye olyan imponáló ünnepi külsőségek között folyik le aminő a világhírű mesterhez méltó. Ma este mindenki aki szereti a zenét, ott lesz a Magyar Színház nézőterén, hogy meghallgassa a ünnepele Dohnányi Ernőt. A ma esti hangverseny műsorra példátlanul gazdag: 1. a) Bach: Chromatikusan fantázia és fuga b) Beethoven: Pathetique szonáta Op. 18. 2. a) Chopin: Nocturne cisz moll. b) Mazurka D-dur. c) Brahms: Intermezzo Esz-dur. Op. 117. No. 1. d) Liszt: XIII. Rapsodia. Szűnet. 3. Dohnányi: Aria b. Presto a Rurulia Hungaricából c) Adagio a Rurulia Hungaricából. d) Schubert-Dohnányi: Valses Nobles. Pályók és földszinti ülőhelyek korlátolt számban kaphatók még a színház pénztáránál.

Hétfőn, Asszonykám új szereposztással. A tavalyi évad óriási sikerű operette-ujdonsága az Asszonykám hétfőn este új szereposztással fog színre kerülni először az évadban.

A szombatesti hölgy. A jövő hét nagy színházi szenzációja Verneuil új bohózatának a Szombatesti hölgynek bemutatása lesz. A legvidámabb, a legszemlésebb színpadi mű ez azok között, amik az utóbbi 10 évben francia színpadon megjelentek. A szombatesti hölgy próbái az igazgató rendezése mellett már szorgalmasan folynak.

Téli tűzifa

szükségletünket sze-
rezzük be idejében a

„Calcit“

rt.-nál Cluj, Strada Gen.
Dragalina 9. Tel. 11-06.

Házhoz szállítva:

I-a bükkszász tűzifa ölenként ...L. 1400
I-a bükkszász aprítva 1000 kg...L. 900
I-a hántott tölgy „ 1000 „ ..L. 1000
I-a bükkszász és tölgy „ 1000 „ ..L. 800

Tisztviselők és munkásoknak kollektív alapon
fizetési kedvezmény

Kotta Lepage-nál

Művészi blond képkeretek

Keretek javítását, mindenféle aranyozásokat szak-
szerűen készít Somlyai, Cluj, Str. Iuliu Maniu 7. sz.

APROHÍRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betű-
vel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Állás-
keresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja
előre fizetendő. Jelzés levelet csak úgy továbbítunk
ha portóbélyeg mellékelve van. **Eljegyzési hírek díja
250 lej, előfizetőknek 150 lej.**

Utazók! Berkovicsné vendéglője.

Oradea, Zöldfa-utca (Str. Nicolai Iorga) 19.
Izletes konyha. Kerthelyiség.

T. Hölgyek!

Modern bubi transzformációk, Postiche frize-
tek felelősség mellett a legolcsóbban és leg-
lelküimeretesebben nálam szerezhetők be Tar-
tós villanyos ondolás, amelynek tartósságáért
6—7 hónapig felelek. Párisból kintüntetve
hajfestészeti téren. Minden színben, feismer-
hetetlenül, Párisi hennével, csak MUSSA
Gyulanál kapható, Str. Memorandului 10.
Estélyi és színes parókák kölcsönzése.

Oradeai libahuscarnok

Ajánl frissen olvasott

libasirt, bőrt, haját, füstölthust
a legolcsóbb napi árban. **Háziaszony** és viszont-
eladónak **saját érdeke**, hogy szükségletét nálam
szerezze be. — **Bernát Bertalan, Oradea, T. Vladi-
mirosen 26.**

28 éves érettségizett
éves jegyzői praxissal
megfelelő állást keres.
Esetleg benőszülne ker-
kedelmi, gyáripari vállá-
latba jól egzisztenciája
biztosítva van. Leveleket
„Biztos jövő“ jellegre a
kiadóba kér. 3449

Barátom 41 éves diplomás
tanár jelenleg kereskedő
megnőszülne. Jóravaló ze-
nértő molett hölgy meg-
felelő hozományal írjon
cimemre. Diszkréciót bisz-
tosítva. Egri vendéglős
Oradea, Piata Mihai Vite-
azul.

URAK!

**Kalaptisztítás,
festés, alakítás
és vasalás
FEHÉR
kalapüzem Cluj
Str. Memorandului,
(volt Unió-u.) 21.**

10,000 lejt fizetek annak
ki nekem egy jól jöve-
delmező utazói vagy más
állást szerez. Megkeresé-
sek „Rutinizott keres-
kedő“ jellegre a kiadóba
kéretnek.

Bőr- kabáto- kat

speciális módszerrel
a legtekéletesebben
**fest és javít
Hygienia**
kelmefestő és
vegytisztító
üzeme (Dávid F.-u.
sarak) Str. Cotita 1.
Ugyanott minden-
nemű ruhafestés,
tisztítás

Mindennap friss, első-
dű minőségű

bivalytejet

kaphat Schwartz Ignác
tejüzemében, Calea Deca-
bal (Rudolf-ut) 36.

Nagyforgalmu, bánáti,
vidéki

épületfa- detail- üzlet

eladó vagy ugyanoda
betá sulható. Érdek-
lők adják meg címei-
ket „1928 jan. 1.“ jel-
igére a kiadóhivatal-
nak.

**Perzsaszőnyegek-
re van szük-
sége? akkor írjon a
következő címre:
Schulhof Emilné
„ORIENT“ Szővő-
művészeti iskola
ORADEA-MARF,
Str. Eoisco, Cioro-
gariu No 14 mely
már évek óta a leg-
tekéletesebb gyap-
os selyem perzsa-
svéd-francia sző-
vött gobelének, első-
rangú angol gy-
pju és selyem fonalak.
szőnyegtervek, sző-
vőkellékek, legelő-
nőbb beszerzési
forrása. Vidéki ren-
delések utánvétellel
gyorsan és pontos-
san eszközött-tue.**

— A vég-
tagjainak jele-
delet csak os-
Es elrobo-
A bukare-
kolosszus, óriá-
floricai birtol-
melyet fiára,
Gheorghe
valaha átvegy-
Jonel Bratianu
nem huzta vo-
mitását. Alig
meg a jassi-i
indult volna
Bratianu egye-
nek és az első
Bratianu Jone-
szor egy St
Marghiloman

— Az elárvul-
tömege áll és a
zett az a hat-
lafetta, amelly-
maradványait
Egymásután é-
arccal lépnek
kapun a részve-
Puritán egy-
lota, régi bojár-
csőház falai fal-

Szerkeszt-
hivatal é-
Sajt-Koloz-
s. Pop (Br-

Tel-
Szark. és

sz. N. Sz.

Egyes szö-
nyvaron é-
Bukarestbe

1927 nove

Hét- lások

Ezrek z-
rálának

(Bucure

Kelet tudós
hatalmas fe-
tető palotá-
palota előtt
és detektív
rendet. Ott
nézik a Br-
Csak alig t-
A hatalmas
kapuk előtt
könyv van
után robo-
kiszáll egy
a nevét a b-
mi ott vol-
gyült össze.

Kint az
fényképezés-
akarják lefo-
halkan jelen-
most bontot-
Es közben p-
nerálisok, p-
nevét csak
jelenik itt a
könyv előtt,
Egy egye-
cipel most a
most odalép
már mindny-
udvaron, hog-
kivánsága vo-
virágot, sem

Duca táv-
belép az aut-
a övikkert, b-
könnyeit aka-

— A vég-
tagjainak jele-
delet csak os-

Es elrobo-
A bukare-

kolosszus, óriá-
floricai birtol-
melyet fiára,
Gheorghe
valaha átvegy-
Jonel Bratianu
nem huzta vo-
mitását. Alig
meg a jassi-i
indult volna
Bratianu egye-
nek és az első
Bratianu Jone-
szor egy St
Marghiloman

— Az elárvul-
tömege áll és a
zett az a hat-
lafetta, amelly-
maradványait
Egymásután é-
arccal lépnek
kapun a részve-
Puritán egy-
lota, régi bojár-
csőház falai fal-